

Дарина Воронцова,
студентка юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
д.ю.н., проф. **Наливайко Л.Р.**
професор кафедри
загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

АВТОРИТЕТ ЯК РЕСУРС ВЛАДИ У СУСПІЛЬСТВІ

Досвід показує нам, що там, де виникає потреба в узгоджених діях людей, з'являється лідер, який підпорядковує їх діяльність до досягнення певної мети. Постать, яка формує поняття «влада» і володіє здатністю та можливістю здійснювати свою волю по відношенню до інших.

Авторитет – тип влади, за якого люди з готовністю підкоряються керівникові, оскільки вважають його легітимним. Без сумніву, особа, яка стоїть за даним типом влади – це керівник, про нього говорять, його поважають та знають. Тому ж, моральні та професійні чесноти мають базуватися на принципах гуманізму. Самодисципліна – це та якість, яка характерна для «демократії співучасті», і за якими має творитися авторитет [1].

П. Гольбах вважав, що авторитет – це потреба простої людини в тому, хто її розуміє і знає більше, а також рятує від страхів [2]. Вочевидь специфікою поняття «авторитет» є те, що воно об'єднує в собі посаду й особу, оскільки знеособленої влади не буває – вона належить конкретним людям [3]. Специфікою авторитету є те, що цей феномен забезпечує особливу довірливість у владних відносинах.

У державному управлінні, поняття «керівник» визначається як особа, на яку офіційно шляхом обрання покладено функції керівництва державою, наділена формально регламентованими правами і обов'язками, зокрема правом висувати юридичновладні вимоги і застосовувати засоби дисциплінарного впливу [4]. Отже, він має бути скоріше моральним авторитетом, а не тим, хто видає накази.

Авторитет як ресурс влади, має рефлексивний характер. Державна влада має своїми діями доводити, що вона має право на підтримку з боку суспільства, а суспільство у відповідних діях влади підкоряється та виконує її правові приписи. Більше того, я вважаю, що завоювати і домогтися влади набагато простіше, ніж нею розпоряджатися і утримати [5].

Щоб гідно утримувати владу, необхідно моделювати повсякчас політико-правові інституції, формувати інструменти контролю, здійснювати пряму і непряму регуляцію взаємодії людей і системи суспільних відносин, підтримувати стійкий режим суспільного існування, використовуючи при цьому форми здійснення державної влади [6].

«Шлях насилля», який обирають деякі керівники – це насильство, яке підкоряється глибинним інстинктам – ірраціонально й сліпо. Між тим, насильство володіє властивістю взаємності, отже, будь-яке насильство викликає відповідну форму наслідування. Примус гарантує процес владарювання, бо поки об'єкт чинить опір, не підкоряється, він – не підвладна, а протиборча сторона. Насилля, що може застосовувати влада, можна визначити як узурпацію свободи волі [7].

Вищевикладене, нагадує нам про політичну довіру, яка в свою чергу залежить від харизми та авторитету керівника. В українському суспільстві існує очевидна криза довіри, ми навряд чи довіряємо політикам або медіа, адже навіть найбільш надійні з них іноді змушують нас червоніти [8]. «Влада діє так само розбещено на тих, хто наділений нею, як і на тих, хто змушений їй підкорятися».

Слід зазначити, що довіра виступає одним з вкорінених факторів розвитку суспільства, довіра передбачає добровільне взяття на себе членами суспільства, громадянами зобов'язань щодо здійснення суспільних функцій. Сучасний американський філософ Ф. Фукуяма розглядає довіру як один з основних факторів підвищення суспільного блага. Він зазначає, що рівень довіри в суспільстві визначається, перш за все, культурними факторами, а суспільство з високою довірою характеризується здатністю до суспільної взаємодії.

Отже, авторитет – це той ресурс влади, за якого люди з готовністю підкоряються наказам, оскільки вважають здійснення влади легітимним. На відміну від зовнішнього примусу, що спирається на постійну можливість прямого застосування сили, влада авторитету підтримується моральними підставами, тобто етичними якостями суб'єкта, харизмою лідера та раціональнообґрунтованою системою правових норм, що забезпечує законність.

1. Новаченко Т.В. Становлення та розвиток авторитету керівництва в органах державної влади України (архетипний підхід): автореф. дис. докт. наук з держ. упр. Т.В.Новаченко. К., 2014. Ст. 36.
2. Гольбах П. Вибрані твори: в 2 т. П. Гольбах. М.: Думка, 1963. Т. 1. 1963. Ст. 563.
3. Енциклопедичний словник з державного управління. уклад.: Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін.; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ: НАДУ, 2010. Ст. 820.
4. Про державну службу: Закон України від 16.12.1993 р. *Відомості Верховної Влади України*. 2016, № 4, ст.43 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
5. Цокур Є. Г. Легітимність політичної влади: джерела, особливості, перспективи: монографія Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. ст. 330.
6. Мангайм К. Идеология та утопия. К. Мангайм. К.: ДУХІЛІТЕРА, 2008. Ст. 370.
7. Nye J. The Power of Persuasion: Dual components of US leadership. The conversation with J. Nye. *Harvard International Review*, Winter, 2003.
8. Бакунін М.А. Філософія. Соціологія. Політика. Москва. 1989. с. 624.
9. Сєрьогін С. М. Державний службовець у відносинах між владою і суспільством: монографія. Д.: ДРІДУ НАДУ, 2003. Ст. 456.

Артем Герасимов,
здобувач вищої освіти факультету підготовки
фахівців для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
к.філос.н., доц. **Стояцька Г. М.**
доцент кафедри гуманітарних дисциплін
та психології поліцейської діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАКОНИ ЛОГІКИ ЯК ЧИННИК ЮРИДИЧНОГО МИСЛЕННЯ ТА УНІВЕРСАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ ПРАВОРОЗУМІННЯ

У наш час не існує жодної науки, яка б не прагнула до максимальної обґрунтованості власних положень та їх точності. Науковці під час своєї діяльності висувають певні твердження стосовно своєї галузі, опираючись на свої знання та дослідження, використовуючи основні логічні прийоми. Умовою впевненості у своїх висновках можна досягти за допомогою застосування логічних операцій, що ідентифікують ці твердження як правомірні та правильні. Завданням же самої логіки як науки є роз'яснити логічні операції, ознайомити усіх з умовами їх правильного використання для певних цілей.

Що ж стосовно такої фундаментальної науки як право. Її особливістю є те, що під час діяльності науковців із галузі права, вони мають дотримуватися жорстких правил, які нехарактерні іншим галузям: раціональності, умисного дефіциту емоційності, надмірна точність. Саме для цього право як наука має обов'язково використовувати логічні операції та закони логіки, які дають можливість оперувати ними під час розгляду кримінальних справ, подачі законопроектів, проведення судових дебатів тощо. У синтезі ж право і логіка утворюють окрему науку, яка має назву – юридична логіка. Слід зазначити, що її основною метою є вивчення, роз'яснення та дослідження закономірностей застосування логічних положень у правореалізації, правотворчості та в юридичній науці. Авторитетний філософ права і юрист Б.Н. Чичерін стверджував, що «юридична логіка визнається найістотнішим елементом правознавства». Тому можна сказати, що юридична логіка є діалектичною логікою права, логікою розвитку права, виступає фундаментальною логічною константою правового пізнання [1, с.32].

Для досягнення результату правильного мислення, в юридичній логіці використовуються такі основоположні закони: закон тотожності; закон суперечності; закон виключення